

Magyar verzió

Semmelweis Egyetem Általános Orvostudományi Kar - orvos osztatlan képzés

A gesztorintézet (és az esetleges közreműködő intézetek) megnevezése:

Patológiai, Igazságügyi és Biztosítási Orvostani Intézet

A tárgy neve: Jog-os önvédelem (avagy egészségügyi- és biztosítási jog, valamint orvosi felelősség a gyakorlatban)

Angol nyelven: -

Német nyelven: -

Tantárgy kreditértéke: 2

Szemeszter: 7-8. szemeszter

(amelyben a mintatanterv szerint történik a tantárgy oktatása)

Heti óraszám	Előadás	Gyakorlat	Szeminárium
2	2	0	0

Féléves óraszám	Előadás	Gyakorlat	Szeminárium
28	0	6	22

Tantárgy típusa:

kötelezően választható

Tanév:

2024/25

Kötelezően- vagy szabadon választható tantárgy esetén a képzés nyelve:

magyar

Tantárgy kódja:

AOVPIB1173_1M

(Új tárgy esetén Dékáni Hivatal tölti ki, jóváhagyást követően)

Tantárgyfelelős neve: Dr. Kiss András (igazgató)

Tantárgyfelelős munkahelye, telefonos elérhetősége: Patológiai, Igazságügyi és Biztosítási Orvostani Intézet

Tantárgyfelelős beosztása: egy. tanár

Tantárgyfelelős habilitációjának kelte és száma: 2007.05.30., 248/2007

A tantárgy oktatásának célkitűzése, helye az orvosképzés kurrikulumában:

A tantárgy célja az orvosi-egészségügyi tevékenységgel kapcsolatos jogi szabályozás alapvonalainak bemutatása gyakorlati példákon keresztül. Kiemelt figyelmet fordítunk a főbb jogágak (polgári jog, büntetőjog, közigazgatási jog, munkajog) struktúrájára, a releváns felelősségi alakzatokra és az

orvosi működés során felmerülő problémákra, amelyeket a jogesetek alapján elemzünk. A kurzust perszimulációval zárjuk.

A tantárgy feldolgozásának módja (előadás, csoportmunka, gyakorlat stb.):

Az előadások során jogi szemléletű előadásokat hallgatnak az orvosi működéshez kapcsolódóan.

A gyakorlati oktatás kapcsán hallgatóink a tanóra alatt kis csoportban beleegyező nyilatkozatot készítenek, illetve az utolsó két oktatás alkalmával egy poláagri- és egy büntetőjogi per szimulált tárgyalásán vesznek részt hallgatóink.

A tárgy sikeres elvégzése milyen kompetenciák megszerzését eredményezi:

A kurzus elvégzésével a hallgató számos kompetenciát szerezhet meg:

- ismeri a főbb jogágaknak az orvosi- egészségügyi tevékenységhez kapcsolódó szabályozási struktúráit
 - képes lesz jogeset-elemzésre
 - képes lesz felismerni az orvosi- egészségügyi tevékenységhez kapcsolódó jogi problémákat, különös tekintettel a mindennapi klinikai gyakorlat során felmerülő kérdésekre
 - differenciáltabb szemlélettel fogja kezelni az orvosi-egészségügyi tevékenységhez kapcsolódó jogi normák alkalmazásával kapcsolatos problémákat
 - érzékenyebb lesz a betegjogok érvényesülése kapcsán fellépő problémáira
-

Tantárgyi kimeneti javaslat (kapcsolódó tárgyak megjelölése KÓDJA):

Orvosi etika, bioetika és jog, Igazságügyi orvostan - Magyar nyelvű aktív kurzus! Az idegennyelvű kurzusok más tárgykódon kerülnek meghirdetésre!, Igazságügyi orvostan haladóknak (ami a blokkból kimaradt)

A tárgy felvételéhez, illetve elsajátításához szükséges előtanulmányi feltétel(ek):

patológia, belgyógyászati propedeutika

Az igazságügyi orvostan és az igazságügyi orvostan haladóknak társtantárgyak nem kötelező előfeltételei a tárgy felvételének, azonban az ismeretanyag elmélyítésében segítséget nyújtanak.

Több féléves tárgy esetén a párhuzamos felvétel lehetőségére, illetve engedélyezésének felvételeire vonatkozó álláspont:

A tantárgyat a **tanév II. félévében** hirdetjük meg.

A kurzus megindításának hallgatói létszámfeltételei (minimum, maximum), a hallgatók kiválasztásának módja:

Minimális létszám: 5 fő, maximális létszám 25 fő, jelentkezési sorrend alapján történik a hallgatók kiválasztása.

A tantárgyat az **ÁOK IV. év II. félév hallgatói (8. szemeszter)**, valamint az **V. év II. félév hallgatói (10. szemeszter)** számára hirdetjük meg.

A tárgy részletes tematikája amennyiben a tárgy modulokra osztható, kérem jelezze): (Az elméleti és gyakorlati oktatást órákra (hetekre) lebontva, sorszámozva külön-külön kell megadni, az előadók és a gyakorlati oktatók nevének feltüntetésével, megjelölve a vendégoktatókat. Mellékletben nem csatolható! Vendégoktatókra vonatkozóan minden esetben szükséges CV csatolása!)

1. Bevezetés (2 tanóra szeminárium)

Orvosi etika és orvosi jog. A jogforrási hierarchia. Az egészségügyre vonatkozó jogszabályok. Az orvoslás és a biomedicina problémáival foglalkozó szektorális és univerzális nemzetközi emberi jogi egyezmények. A Nürnbergi Kódex. A Helsinkai Deklaráció. Az Oviedói Egyezmény a betegjogokról és a biomedicináról. A jogi felelősség alapjai. A kínzás tilalma és a magánélet (privacy) tiszteletben tartásához való jog az Emberi Jogok Európai Bíróságának gyakorlatában.

(Filó Mihály)

2. Egészségügyi jogi alapfogalmak (2 tanóra szeminárium)

Beteg, kezelőorvos, egészségügyi dolgozó, egészségügyi ellátás, egészségügyi beavatkozás, sürgős szükség, veszélyeztető állapot, életmentő beavatkozás, életfenntartó beavatkozás. Jogképesség és cselekvőképesség. A betegek jogai és kötelezettségei, az egészségügyi dolgozók jogai és kötelezettségei. A beutalás és az ellátási kötelezettség. Az Integrált Jogvédelmi Szolgálat

Közvetlen és közvetett diszkrimináció a törvényben biztosított betegjogok ellenszolgáltatáshoz kötése miatt **[Debreceni Ítéltábla Pf.I.20.749/2018/8.]**

(Filó Mihály)

3. A tájékozott beleegyezés (2 tanóra szeminárium)

Paternalizmus és autonómia. A tájékozott beleegyezés általános szabálya. Írásbeli beleegyezés invazív beavatkozásba. A beleegyező nyilatkozat. Kiskorú beteg, helyettes döntéshozó. A beleegyezés kiterjesztése és visszavonása. Beleegyezés szerv,- szövet felhasználásába.

- A tájékoztatási kötelezettség elmulasztása és az egészségügyi szolgáltató kártérítési felelőssége **[Kúria Pfv. 21.401/2017/5.]**
- A műtét előtti részletes és egyéniesített tájékoztatás **[Kúria Pfv. 22.569/2017/7.]** (Filó Mihály)

4. Az orvosi büntetőjogi felelőssége I. (2 tanóra szeminárium)

Az orvosi beavatkozás büntetőjogi megítélése. A „műhiba” büntetőjogi megítélése, foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés. A foglalkozási szabály és a lege artis fogalma. Diagnosztikus és

terápiás tévedés. A megengedett kockázat. Az emberi élet kezdetén és végén hozott döntések. Eutanázia és asszisztált öngyilkosság. A magzatelhajtás.

- Szülészeti kockázatok: A gyógyítás (kezelés) büntetőjogi értelemben vett kockázata akkor igényel vizsgálatot, amikor az orvos eltér foglalkozása szabályaitól. **[Kúria Bfv.III.183/2021/10.]**
- Az újraélesztés büntetőjogi problémái **[Miskolci Törvényszék B.813/2011/17.]** (Filó Mihály)

5. Az orvosi büntetőjogi felelőssége II. (2 tanóra szeminárium)

Paraszolvencia és az egészségügyi szolgáltatással összefüggő vesztegetés. Az orvosi titok büntetőjogi védelem.

- Paraszolvencia, hálapénz, vesztegetés **[Kúria Bfv. III. 1.336/2019.]**

(Morvai Attila)

6. Az orvos büntetőjogi felelőssége III. (2 tanóra szeminárium)

- A orvosi tevékenység során felmerülő közbizalom és vagyon elleni egyes bűncselekmények. A fogyasztók megtévesztése egészségügyi szolgáltatással kapcsolatban. Emberi test tiltott felhasználása. Kuruzslás
- Az abortumokból kinyert őssejtek felhasználása és a csalás **[Kúria Bfv. III. 589/2019.]**
- Kuruzslás és csalás **[Kúria Bfv. I. 685/2015.]**

(Morvai Attila)

7. A orvosi tevékenység során felmerülő közbizalom és vagyon elleni egyes bűncselekmények.

A fogyasztók megtévesztése egészségügyi szolgáltatással kapcsolatban. Emberi test tiltott felhasználása. Kuruzslás

- Az abortumokból kinyert őssejtek felhasználása és a csalás **[Kúria Bfv. III. 589/2019.]**
- Kuruzslás és csalás **[Kúria Bfv. I. 685/2015.]**

(Morvai Attila)

8. Az orvos polgári jogi felelőssége I. (2 tanóra szeminárium)

Az egészségügyi szolgáltató kártérítési felelőssége és az „orvosi műhiba”. Szakmai szabályok, vizsgálati és terápiás eljárásrendek. A születéssel kapcsolatos kártérítési igények. A gyógyulási esély elvesztése. A beteg felróható magatartása. Az egészségügyi szakmai felelősségbiztosítása.

Sérelemdíj és gyógyulási esély **[Kúria Pfv.20287/2022/5.]**

(Senyei György)

9. Az orvos polgári jogi felelőssége II. (2 tanóra szeminárium)

Deliktuális és kontraktuális kárfelelősség. A kár fogalma. Személyiségi jogi sérelem és

sérelemdíj. Okozatosság, felróhatóság, gondossági mérce. A közreműködőért fennálló felelősség. A dokumentáció teljessége, a megfelelő tájékoztatáson alapuló eljárás.

A betegjogok rendszere és a személyiségi jogok. [Pfv.20183/2020/7.]

(Senyei György)

10. Az orvos munkajogi felelőssége, az egészségügyi szolgálati jogviszony (2 tanóra szeminárium)

A foglalkoztatás egyes formái az egészségügyben. Szabadfoglalkozású egészségügyi tevékenység. Az egészségügyi szolgálati jogviszony létrehozása szolgálati munkaszerződéssel, módosítás, megszüntetés. Az áthelyezés. Az összeférhetetlenség. Fegyelmi és kártérítési felelősség.

Oltási kötelezettség az egészségügyi szolgálati jogviszonyban [BH.2023.305.]

(Senyei György)

11. Betegjogok és adatvédelem (2 tanóra szeminárium)

A betegek kötelezettségei. Az egészségügyi adatok kezelése a GDPR alapján, az adatok védelme, tájékoztatási és dokumentációs kötelezettség, titoktartási kötelezettség. Az egészségügyi adat fogalma és az adatvédelmi tisztviselő

(Morvai Attila)

12. Beleegyező nyilatkozat szerkesztése a gyakorlatban (2 tanóra gyakorlat)

(Senyei György)

13. Perszิมuláció I. (Polgári per) (2 tanóra gyakorlat)

A Polgári Perrendtartás alapfogalmai. A felek, a tanú, a szakértő, a jogi képviselő a polgári perben. A bizonyítás, a bizonyítási teher.

(Senyei György, Antóny Zsolt)

14. Perszิมuláció II. (Büntetőper) (2 tanóra gyakorlat)

Az ártatlanság védelme, az eljárási feladatok megoszlása. A bizonyítás alapelvei. A védő és az ügyész, a tanú és a szakértő.

(Morvai Attila, Antóny Zsolt)

Helyettesítő oktató: dr. Antóny Zsolt

Vendégoktatók:

Dr. Senyei György az OBH elnöke

Dr. Morvai Attila ügyvéd, korábban ügyész és szóvivő Fővárosi Főügyészség, ELTE ÁJK, Büntetőjogi tanszék

Dr. Filó Mihály egyetemi adjunktus, ELTE ÁJK, Büntetőjogi tanszék

Az adott tantárgy határterületi kérdéseit érintő egyéb tárgyak (kötelező és választható tárgyak egyaránt!). A tematikák lehetséges átfedései (ezek egyeztetése és az átfedések minimalizálása) - KÓDJÁNAK kiválasztása kötelező):

Orvosi etika, bioetika és jog, Igazságügyi orvostan haladóknak (ami a blokkból kimaradt), Igazságügyi orvostan - Magyar nyelvű aktív kurzus! Az idegennyelvű kurzusok más tárgykódon kerülnek meghirdetésre!

A foglalkozásokon való részvétel követelményei és a távolmaradás pótlásának lehetősége, az igazolás módja a foglalkozásokról való távollét esetén:

A szemináriumi tanórák és a gyakorlati tanórák (perszimuláció, beleegyező nyilatkozat készítése) tekintetében a TVsz. szabályai az irányadók. (Az oktatás nem blokkrendszerben történik.)

A mulasztott tanórák egyénileg is pótolhatók a mulasztott témakör egyéni feldolgozása és írásbeli vagy szóbeli beszámoló alapján.

A megszerzett ismeretek ellenőrzésének módja a szorgalmi időszakban (beszámolók, zárthelyi dolgozatok száma témaköre és időpontja, értékelésbe beszámításuk módja, pótlásuk és javításuk lehetősége):
(beszámolók, zárthelyi dolgozatok száma témaköre és időpontja, értékelésbe beszámításuk módja, pótlásuk és javításuk lehetősége)

Évközi számonkérés nincs a tantárgyból.

A hallgató egyéni munkával megoldandó feladatainak száma és típusa, ezek leadási határideje:

A tanórák pótolhatók a mulasztott témakör egyéni feldolgozása és írásbeli vagy szóbeli beszámoló alapján, melyet a tárgy oktatója határoz meg a hallgató írásbeli kérelmére. A pótláson kívül egyéb egyéni munkához kapcsolódó hallgatói feladat nincs a tantárgyból.

A félév aláírásának feltételei:

A szemináriumi és a gyakorlati tanórákon való TVSZ szerint meghatározott jelenlét (perszimuláció és beleegyező nyilatkozat) szükséges az aláírás megszerzéséhez.

A mulasztott szemináriumi és gyakorlati tanórák egyénileg pótolhatók a mulasztott témakör egyéni feldolgozása és írásbeli vagy szóbeli beszámoló alapján.

Számonkérés típusa:

háromfokozatú gyakorlati jegy

Vizsgakövetelmények (tételsor, tesztvizsga témakörei, kötelezően elvárt paraméterek, ábrák, fogalmak, számítások listája, gyakorlati készségek ill. a vizsgaként elismert projektfeladat választható témakörei, teljesítésének és értékelésének kritériumai)

Szóbeli vizsga végén gyakorlati jegyet kap a hallgató (3 fokozatú gyakorlati jegy: nem felelt meg, megfelelt, kiválóan megfelelt). A szóbeli vizsga alkalmával a megadott tételsorból 2 tétel alapján ad számot a hallgató a tudásáról.

Az érdemjegy kialakításának módja és típusa: (Az elméleti és gyakorlati vizsga beszámításának módja, Az évközi számonkérések eredményeinek beszámítási módja, A jegymegajánlás lehetőségei és feltételei)

Tételsor:

1. A jogi norma általános fogalma, jog és etika elhatárolása
2. A betegjogi katalógus
3. Jogképesség és cselekvőképesség
4. A tájékozott beleegyezés, a beleegyező nyilatkozat
5. A beutalási rend
6. Az ellátási kötelezettség
7. Az ellátás visszautasítása
8. Az életmentő, életmentő beavatkozás visszautasítása
9. A dokumentációs kötelezettség
10. Az orvos titoktartási kötelezettsége
11. A foglalkozási szabály és a lege artis fogalma
12. Az egészségügyi szolgáltató kártérítési felelőssége és az „orvosi műhiba”
13. A kár fogalma.
14. Személyiségi jogi sérelem és sérelemdíj.
15. Szakmai szabályok, vizsgálati és terápiás eljárásrendek.
16. Az egészségügyi szakmai felelősségbiztosítás
17. A foglalkoztatás egyes formái az egészségügyben
18. Fegyelmi és kártérítési felelősség.
19. A betegjogi katalógus: az ellátáshoz való jog, az ellátás visszautasításának joga, a kapcsolattartás joga, az intézmény elhagyásának joga, a beteg tájékoztatásához való joga, az egészségügyi dokumentáció megismerésének joga, az orvosi titoktartáshoz való jog.
20. Az egészségügyi adat és a GDPR fogalma

Fogalmak: jogképesség, cselekvőképesség, tájékozott beleegyezés, beleegyező nyilatkozat, titoktartási kötelezettség, foglalkozási szabály, kártérítés, kár, személyiségi jogok, sérelemdíj, fegyelmi felelősség, kártérítési felelősség, betegjogok, egészségügyi adat, tanú, szakértő, vádlott, ártatlanság vélelme, előkészítő ülés, perfelvétel.

A tananyag számonkérhető részét képzik a **tanórákon elhangzottak** és a tantárgy **moodle**

felületén szereplő oktatási anyagok és a hallgatók részére az egyes témákhoz kiosztott jogesetek.

Az érdemjegyet

- a szóbeli vizsgán 2 tételre vonatkozóan elhangzott felelet és
- a vizsgáztató által feltett, a tantárgy bármely témájához kapcsolódó kérdésekre adott hallgatói válaszok

alapján állapítja meg a vizsgáztató.

A tantárgyból nincs évközi számonkérés.

Jegymegajánlás nem lehetséges a tantárgyból.

A tananyag elsajátításához, a tanulmányi teljesítmény értékelések teljesítéséhez szükséges ismeretek megszerzéséhez felhasználható alapvető jegyzetek, tankönyvek, segédletek és szakirodalom listája, pontosan kijelölve, mely részük ismerete melyik követelmény elsajátításához szükséges (pl. tételenkénti bontásban), a felhasználható fontosabb technikai és egyéb segédeszközök, tanulmányi segédanyagok, egyedi vagy csoportos hallgatói konzultációs lehetőség, amennyiben van:

Típus	Kötelező-e	Szerző	Cím	Kiadó	Kiadás éve	Link
	igen					https://itc.semmelweis.hu/moodle/login/index.php
	igen	Julesz Máté	Orvosi jog működés közben - a hálapénztől a kártérítésig	Medicina	2019	

A tárgyat meghirdető habilitált oktató (tantárgyfelelős) aláírása:

A gesztorintézet igazgatójának aláírása:

Beadás dátuma:

Angol verzió

Semmelweis University, Faculty of Medicine - single, long-cycle medical training

Name of the host institution (and any contributing institution):

Patológiai, Igazságügyi és Biztosítási Orvostani Intézet

Name of subject: Jog-os önvédelem (avagy egészségügyi- és biztosítási jog, valamint orvosi felelősség a gyakorlatban)

in English: -

in German: -

Credit value: 2

Semester: 7-8. szemeszter

(in which the subject is taught according to the curriculum)

Hours per week	Lecture	Practical lesson	Seminar
2	2	0	0

Hours per semester	Lecture	Practical lesson	Seminar
28	0	6	22

Type of course:

optional

Academic year:

2024/25

Language of instruction (for optional and elective subjects):

-

Course code:

(in the case of a new course, to be completed by the Dean's Office, following approval)

Course coordinator name: Dr. Kiss András (igazgató)

Course coordinator location of work, telephone availability: -

Course coordinator position:-

Course coordinator Date and number of habilitation:-

Objective of instruction and its place in the curriculum:

-

Method of instruction (lecture, group work, practical lesson, etc.):

-

Competencies acquired through completion of course:

-

Course outcome (names and codes of related subjects):

-

Prerequisites for course registration and completion: (CODE):

-

In the case of multi-semester courses, position on the possibility of and conditions for concurrent registration:

-

The number of students required to start the course (minimum, maximum), student selection method:

-

Detailed course syllabus (if the course can be divided into modules, please indicate): (Theoretical and practical instruction must be broken down into hours (weeks), numbered separately; names of instructors and lecturers must be listed, indicating guest lecturers/instructors. It cannot be attached separately! For guest lecturers, attachment of CV is required in all cases!)

-

Other courses with overlapping topics (obligatory, optional, or elective courses) in interdisciplinary areas. To minimize overlaps, topics should be coordinated. Code(s) of courses (to be provided):

-

Requirements for attendance, options for making up missed sessions, and method of absence justification:

-

Assessment methods during semester (number, topics, and dates of midterms and reports,

method of inclusion in the course grade, opportunities for make-up and improvement of marks):

(number, topics, and dates of midterms and reports, method of inclusion in the course grade, opportunities for make-up and improvement of marks)

-

Number and type of individual assignments to be completed, submission deadlines:

-

Requirements for the successful completion of the course:

-

Type of assessment:

háromfokozatú gyakorlati jegy_en

Examination requirements (list of examination topics, subject areas of tests, lists of mandatory parameters, figures, concepts and calculations, practical skills, optional topics for the project assignment recognized as an exam and the criteria for its completion and evaluation)

-

Method and type of grading (Share of theoretical and practical examinations in the overall evaluation. Inclusion of the results in the end-of-term assessment. Possibilities of and conditions for offered grades.): (Share of theoretical and practical examinations in the overall evaluation, Inclusion of the results in the end-of-term assessment, Possibilities of and conditions for offered grades)

-

-

-

-

List of coursebooks, textbooks, study aids and literature facilitating the acquisition of knowledge to complete the course and included in the assessment, precisely indicating which requirement each item is related to (e.g., topic by topic) as well as a list of important technical and other applicable study aids; possibility of individual or group student

consultation, if available:

Type	Required	Author	Title	Publisher	Year of publication	Link
------	----------	--------	-------	-----------	---------------------	------

Signature of habilitated instructor (course coordinator) announcing the course:

Signature of the director of the host institution:

Date of submission:
